

MARNÓ JÁNOS

Szűkülés a tágulásban

ecsettanulmány

Mennyi guruló ember
a földgolyón, és mennyi saját
bajuszból készült borotvaecset – – –
Mennyit ábrándozol így a tükör előtt,
mely homályos, mint egy vászon,
és ábrázatod a családban viszolygást kelt
ilyenkor, nemritkán, vagy olykor,
te meg az étrendjünkben találsz mindig valami
kivetnivalót. Aztán egy nap ott terem
előtted a feleséged egy tányérszerű
maradékkal a tegnapi töltött csirke
és krumplipüré romjaiból, és céklával,
a csirkeszárny combjáról egy helyütt leszakadt
a bőr, és elővillant a hideg hús fénye
a sötét és rögös töltelék halmával
ellentétben, ami a kényes egyensúly kérdését
kész feszegetni közted s az asszony között;
bizonyos esetekben nincs alkalmas központosító jel
a tárgy színeváltozásához; a pontosvessző
arra jó csak, hogy a pontot, ha kellemetlennek
találja családjunk, legyintünk egyet s visszavesszük;
beleszédül az ember a gondolatba, mi minden
veszhet egy semmitmondó döntéssel oda,
kerüljön oda az edény, ahol megpakolták,
tekintet nélkül elmédre s gyomorszájadra,
mely a látványtól lefelé görbül, majd
megszállottan kifordít magadból, el is
dőlnél mindjárt a padlóra, annyira szédülsz,
de olyannyira, hogy nincs semerre,
ami megnyugtathatna. Úgy is szédülsz,
hogy nincs vertikálisan se lejjebb, se feljebb.
Viszont a család idáig van veled. Torkig. Igen.
Változtasd meg étrendedet.
Tágul az univerzum, rendben, mondd az asszonynak
azt, hogy momentán az éhségnek hódolsz,
az éhezésnek, hiszen a természet örülten
szereti kiéheztetni magát, csupán az ember
olyan hülye, hogy azt eszi s akkor, ha elé rakják.
De azért ugye nincs harag. Ezt mondhatja
feleséged vagy más családtag, egy alkalmi vendég,
vagy te magad, az univerzum sebesen tágul,

a sötét, rögös töltelék egyre dagad, a hús fénylik, mint egy késpenge, novemberi fagy, elég kidugni az orrod egy percre, s a borosta megderesedik a képeden, és a két üvegtábla közé beszökik a homály, mint reggel a tükörben, mikor alapozni kezdted volna a vásznat. A beszökik talán nem a legpontosabb ige ide; Beoson, próbáld mondani helyette: beoson a homály, mintha rossz lelkiismerettel tenné, jóllehet fizikailag otrombán betódul az üvegtáblák közé, mint egy paplan-festmény, a fagy küldeménye, sárga és szürke enyhén, akár az orrod, mikor kidugod alóla; persze a szökés ekkorra már bevésődött az elménkbe, nemigen tudunk többé szabadulni tőle, sem a szökés, sem a tágulás gondolatától. Elménkben a legjobb helyen a homály. Ezért is olyan alkalmas a szökésre, bujkálásra a regiszterek és regiszterváltások között, mert tartós búvóhely még senkinek nem adatott, a tágulás magába foglalja a foglalt és a szabad helyeket előremenőleg; festői tájban az is bekövetkezhet, hogy egyszer csak, bármi szándék nélkül, szűkülésedet a vásznon kiterjeszted – s tágulni innen a továbbiakban már nem tisztod.

Asszony, biciklivel színtanulmány

Ábrázatod előnytelennek bizonyulna festészeted áruba bocsátásához. Aprópénzre váltani fedezékedet. Helyesebb ágyban maradnod, majd a párod beteget jelent helyetted, bevásárolt veled, kérdezi, mit hozzon, van-e különös kívánságod, ez különösen anyádra emlékeztet, tavaszi gyengeségre, ibolyaszezonra, a Kopasz lábára, ahonnan nem ment feljebb menned, pedig még csak a Kiskopaszt vettétek célba. Bágyadt tavasz a kemény tél után. Közel a Kiskopasz lábához egy csirkefarm, az ég, az erdő madarai is ott csibészkedtek a napos csibék között, de a gazda jó fej, jó viszonyt ápol a természettel, ma sem tudni még, kinek

a hibájából gázolt a dzsipjével egy asszonyt biciklivel,
halottat szondázni, ne hülyüljünk, a srác meg,
a gazda, úgy értem, már csak a réműletre ivott,
a rendőrök szeme láttára. A történet imbolyog
azóta a községben és a környéki tanyákon,
a farmer overall férfias külsőt kölcsönzött a gazdának,
egy nem mindennapi alak a Varsói Szerződés
tagállamában. **Látom, amit láttál.** Anyád
köténye csordultig ibolyával, áttetsző-kékkel,
lilával, te egyet sem fedeztél fel a túrán,
te csak zöld erdőben jártál, szürkés kérgű fák
és barna cserjeágak sűrűjén és tisztásán.
A tisztáson vártak rátok a lányok, a két
lány és egy barátnőjük, széles homlokkal
és sűrűre font dupla copffal, sötétkék
iskolaköpenyt viselt, lesújtó egy látvány,
anyád hangjából is érezted, a két lány
sápadtan csatlakozott hozzátok, a tanulság
fontosabb az igazságnál, erre gondolhattál,
merthogy a dolog mindenkit csúnyán megviselt.